

Nieuwe doorzaaimachines scoren

Combinatiemachines presteren in de praktijk goed

De belangstelling voor het doorzaaien van grasland lijkt flink te groeien. Dit jaar zijn er al tussen de 20 en 25 machines aan loonwerkers verkocht. Tijdens een kleine demonstratie in Zegveld waren vier verschillende systemen te zien.

Wat het effect is van doorzaaien en of het nut heeft, is al enige tijd een punt van discussie op veel boerenbijeenkomsten. Het grootste probleem is het ontbreken van goede cijfers. Voorstanders claimen een hogere opbrengst, doordat je de grasmat verjongt en doordat je betere grassen krijgt, met een bijbehorende hogere voederwaarde. Sceptici menen dat het ingezaaide gras geen kans heeft om te ontkiemen tussen de bestaande mat of - als het wel kiemt - door de al aanwezige grassen wordt overwoekerd. Om aan dat gebrek aan cijfers tegemoet te komen, vluchten veel bedrijven in zogenaamde demonstratieprojecten of wordt er een oriënterend onderzoek gedaan, zoals momenteel loopt in de provincie Utrecht. Daar is vorig jaar in de gemeente Leusden gekeken naar de effecten van doorzaaien in het voor- en najaar. In de omgeving van Zegveld zou daarnaast een onderzoek worden gedaan naar doorzaaien in het najaar. Die proef is vorig jaar echter niet ingezet, omdat het te nat was. Daarom zal dit experiment pas dit najaar starten.

Vragen

De eerste resultaten van de proeven roepen vooral vragen op. Vooral de proef met doorzaaien in het voorjaar geeft onverklaarbare resultaten. Geen van de aanwezigen op de informatiebijeenkomst in Zegveld kon althans antwoord geven

op de vraag hoe het mogelijk is dat na doorzaaien in het voorjaar de eerste snede een ongeveer vijftien procent lagere opbrengst geeft. Dat wordt in de snedes daarna nog wel enigszins goedgemaakt, maar dit vreemde feit blijft op tafel. Het is zeker vreemd omdat er is gewerkt met de oude, vertrouwde doorzaaimachine van Vredo en een simpele eg met daarop een zaaienheid. Het lijkt niet voorstelbaar dat de schijven van de Vredo of de tanden van de eg zoveel gras los trekken of wortels doorsnijden dat daardoor de opbrengst zoveel lager is. De enige verklaring die de deskundigen wisten te bedenken, was het droge voorjaar in 2010. Maar ook dan is er geen sluitende verklaring te bedenken. Die slechte resultaten bewijzen nogmaals dat het noodzakelijk is dergelijke proeven over meerdere jaren te doen. Nu kan één slecht voorjaar of één slecht uitgevoerde proef het hele systeem onderuit halen. Iets beter waren de resultaten bij doorzaaien in het najaar. Op de stroken die vorig jaar zijn doorgezaaid, bleek de opbrengst enkele procenten hoger, iets wat duidt op een positief effect. Volgens Hendrik Nagelhout van Innoseeds sluit dat aan bij de ervaringen in Engeland. "Daar loopt al een langjarige proef waarbij om de paar jaar wordt doorgezaaid. Op de doorgezaaide percelen ligt de opbrengst daar bijna twintig procent hoger dan op percelen waar niets wordt gedaan. Die vergelijking gaat ook wel enigszins

Vredo als basis

Tot nu toe betekende doorzaaien vooral de oude, vertrouwde Vredo-doorzaaimachine uit de schuur halen. De capaciteit is met één hectare per uur niet groot, doordat de machine slechts 2,50 meter breed is en er niet al te snel kan worden gereden. De ervaring is dat de Vredo in het voorjaar het beste effect geeft. Het zaad wordt in stroken weggelegd op een rijafstand van vijftien centimeter. Dankzij een aandrukwiel ligt het altijd op de vaste grond.

mank, omdat het gaat om percelen maai-land, die in de loop van de jaren dus kunnen verouderen. Toch sterkt ons dat in het beeld dat doorzaaien helpt om de grasmat te verjongen en daarmee de opbrengst te verhogen."

Hoe dan ook worden de beste resultaten verwacht bij het doorzaaien in het najaar. Door de hoge grondtemperaturen kan het gras snel kiemen en zal het ook snel de groei te pakken hebben. Het advies van Wim van der Geest van K&G Advies, dat ook het onderzoek uitvoert, is om voor het doorzaaien goed kort te maaien. "Door het groeipunt van het oude gras weg te maaien, duurt het wat langer voor het gras weer aanslaat en heeft het jonge kiemende gras een goede kans."

Vooraf voor voorjaar

Toch zijn de nieuwe machines die nu op de markt komen, zoals de Hatzenbichler en de Grass Profi van Evers, vooral bedoeld voor het voorjaar. De combinatie van egtanden en aandrukkrollen kan dienen als vervanger voor het weideslepen en daarna eventueel het rollen. Deze machines hebben dan het voordeel dat op de kale plekken direct jong gras wordt gezaaid. De aandrukkrollen achter de zaaiunit moeten het zaadje dan in de natte grond duwen en zorgen voor een vlotte kieming. Het is een mooie theorie, die helaas in de proef niet uitkwam. Toch hebben de loonwerkers die er mee zijn gestart vooral enthousiaste reacties gekregen. Zij hopen daarom vooral om andere onderzoeken, die wel verklaarbare resultaten geven. Bij de klanten lijkt vooral het boerenverstand te overheersen. Zij hebben al honderden hectares op deze manier laten doorzaaien.

Tekst & foto's: **Toon van der Stok**

Eenvoudig alternatief

Een snel en goedkoop alternatief voor de Vredo is het gebruik van een wiedege, zoals deze Einbock met daarop een simpele zaaiunit. Op deze manier wordt het onkruid losgetrokken en komt er wat nieuw gras in de zode. Nadeel is dat het zaad ook kan blijven hangen in de zode en niet op de grond komt. De standaard-wiedege is ook minder geschikt voor grasland, omdat hij al snel over de zode gaat krabben. Dit komt omdat de machine uiteindelijk voor onbeteelde grond is bedoeld.

Hatzenbichler: snel en goedkoop

Het eerste alternatief dat op de markt verscheen, was de Hatzenbichler. Deze heeft speciaal geharde tanden voor een agressievere werking. Voorop zit een egalisatiebalk om molshopen vlak te schuiven. Het graszaad wordt met een elektrisch aangedreven pneumatische zaaimachine tussen de tanden geblazen. Die moeten het zaad tussen het gras laten belanden. Een aandrukkrol drukt niet alleen de zode aan, maar moet ook het zaad in de vochtige grond drukken. De machine is er in een zes meter brede uitvoering en kost dan € 15.500,-.

Degelijk werk van Evers

De meest succesvolle machine van het afgelopen verkoopseizoen is waarschijnlijk de Evers Grass Profi. Hiervan zijn er al rond de 25 afgezet, hoewel deze met ruim € 25.000,- voor de zes meter brede uitvoering beduidend duurder is. Het grote onderscheid zit in de cambridgerollen, die het graszaad aandrukken, maar ook de grasmat in het voorjaar goed laten aansluiten op de bodem. De machine heeft maar twee rijen tanden, maar deze zijn extreem agressief. De gedachte is dat deze tanden niet alleen onkruid lostrekken, maar ook slecht wortelende grassen zoals straatgras. Het zaaien gebeurt hier net achter de eg, waarna het zaad direct wordt aangeduwd.

